

Chudoba cti netratí

Silvie Mitlenerová

V roce 2020 se na české scéně objevilo nové nakladatelství Maraton. Kromě velmi zdařilých obálek Elišky Fenclové mne zaujalo také edicí Světové klasici: (...) věnujeme [se] známým i méně známým dílům géníů světové literatury posledních staletí, ať už byla do češtiny přeložena či nikoliv, píše se na webu nakladatelství. Za téměř klasické dílo, které dosud do češtiny přeloženo nebylo a jemuž se nakladatelství věnovalo mimo edici, lze považovat novelu od skotské spisovatelky Muriel Spark *Dívky bez prostředků* (2021), přeloženou Martinem Pokorným.

Novela nese v originále název *The Girls of Slender Means*. *Slender*, česky „štíhlý, útlý“, hezky popisuje samotnou – útlou – knihu a také pro její hrdinky – obyvatelky londýnské ubytovny pro mladé svobodné ženy, pojmenované po patronce královny Marii alias May z Tecku – znamená štíhlost hodně. Muriel Spark (1918–2006) sama v mládí nějakou dobu v podobném „ženském domově“ pobývala a v novele tu znalecky, tu shovívavě, tu suše a ironicky komentuje, jak v takovém zařízení probíhá život. Dívky z May of Teck řeší převážně několik spřízněných témat: kdo se dokáže protáhnout okénkem na záchodě a vylézt za svobodou na střechu, kdo (a kam!) večer půjde v taftových šatech od návrhářky Elsy Schiaparelli, jejichž půjčování podléhá přísným pravidlům, co bude k večeři a kolik se toho smí sníst, aby to jedné *nehnalo na tuk*. Mimoto – román se odehrává těsně po skončení druhé světové války, zvenku proto doléhají i informace o jejím ukončení a blížících se volbách v červenci 1945, ale hlavně se skončená válka manifestuje vojáky a plukovníky docházejícími do

klubu na večeři a odcházejícími s dívkami na rande. *Obecně bylo preferováno letectvo, Záslužný letecký kříž byl předností. Účast v bitvě o Británii činila muže v očích prvního patra roku 1945 starým. Také Dunkerk byl obecně vzato záležitostí otců. Oblíbenci rozvalenými mezi polštáři v salonu byli letečtí hrdinové z invaze v Normandii.* (29)

Na druhou stranu: tohle nejsou *Holky z internátu*, ale vytříbená novela velké osobnosti britské (skotské!) literatury. Muriel Spark výborně zpracovala i prostorové dimenze klubu May of Teck; najdeme zde detailní popis toho, ve kterém patře jsou jaké pokoje, kdo je obývá a proč, ale také zmínky o tom, jak se domem zdola nahoru line vůně večeře, jak se shora dolů snášejí vzletné verše recitované během lekci krasomluvy, které poskytuje jedna z obyvatel, Joanna, nebo jak přes několik pater rezonují motivační Dvě věty, jakási životní mantra, kterou se za celých pět guinejí naučila v korespondenčním kurzu nejkrásnější dívka ze všech, Selina. Milenci, snoubenci a jiní perspektivní mladí muži se do May of Teck vracejí obloukem, jednou pracovně za intelektuálkou Jane pracující v nakladatelství, jindy náhle do téhož salonu, ale kvůli Selině s nohama až na zem. Ostatně rovněž závěr novely vyklene zdařilý oblouk, ačkoliv s tragickým koncem. Dokonce i v ohrožení života a při nebezpečné hře o čas někdy nejvíc záleží na tom, kdo proleze záchodovým okénkem a kde skončí šaty od Schiaparelli.

Co zde určitě nechci opomenout: nakladatelství zjevně věnuje péči i výběru redaktora (zde Nina Hřídlová) a překladatele (Martin Pokorný). Muriel Spark se někdy dlouhým souvětím až dotkne proudu vědomí, přivolá si nějakou postavu a nechá ji zase odejít, rozvine něčí úvahu a pak ji stručně a rázně ukončí. Překlad pracuje s týmiž prostředky, nijak nezadrhává a knihu původně z roku 1963 přehnaně neaktualizuje do dnešního jazyka. Opravdu solidní práce. Nakladatelství Maraton se vyplatí i nadále věnovat pozornost.

PLAV – měsíčník pro světovou literaturu
2022/3, ročník XVIII. / Cena 89 Kč

ŠÉFREDAKTOR Martin Pšenička ZÁSTUPNÝ ŠÉFREDAKTOR Julie Koblížková WITTLICHOVÁ REDAKCE Alžběta Knappová / Václav Kyllar / Anna Lebedová / Eva Marková / Silvie Mitlenerová / Jan Musil / Monika Sechovcová / Martin Šplíchal / Jakub Vaněk / Ondřej Vinš TAJEMNÍK REDAKCE Jan Smolka TECHNICKÁ REDAKCE Martin Bálek / Jakub Mašita / Nelly Pelc Vostrá DESIGN Johana Kratochvílová, signatura.cz REDAKČNÍ RADA Petra Ben-Ari / Libor Dvořák / Viktor Janiš / Vratislav Kadlec / Mariana Machová / Jaroslav Olša Jr. / Klára Soukupová

ODPOVĚDNÁ REDAKTORKA ČÍSLA Julie Koblížková WITTLICHOVÁ KONCEPCE ČÍSLA Petra Johana Poncarová JAZYKOVÝ REDAKTOR Martin Šplíchal KOREKTURY Jiří Malaník VÝTVARNÝ REDAKTOR Matěj Lipavský ILUSTRACE NA OBÁLCE A UVNITŘ ČÍSLA Lenka Štěpánková SAZBA Jakub Mašita / Časopis je sázen písmem Minion a Ropa Sans TISK UNIPRESS, spol. s r. o.

VYDÁVÁ Spolek SPLAV! / U Studánky 5, 170 00 Praha 7 / IČ: 266 74 122 / DIČ: CZ26674122 E-MAIL redakce@svetovka.cz WEB www.svetovka.cz

ISSN 1802-4734 EVIDENČNÍ ČÍSLO MK ČR E 15811 / Časopis vychází za finanční podpory Státního fondu kultury České republiky a Ministerstva kultury ČR a je zařazen do mezinárodní databáze EBSCO.

PRODEJNÍ MÍSTA PRAHA / knihkupectví Academia, Václavské náměstí 34 / knihkupectví Academia, Na Florenci 3 / knihkupectví Božská lahvice, Bílkova 6 / knihkupectví Karolinum, Celetná 18 / knihkupectví Kosmas, Perlová 3 / knihkupectví Kosmas, Veverkova 16 / knihkupectví Přístav, Sokolovská 74 / Vršovické knihkupectví, Moskevská 57 / BRNO / knihkupectví Academia, nám. Svobody 13 / LIBEREC / Knihkupectví a antikvariát Fryč, Pražská 14 / PLZEŇ / knihkupectví Kosmas, Klatovská 13

PŘEDPLATNÉ SEND Předplatné, spol. s r. o. / www.send.cz, e-mail administrace@send.cz, tel. 225 985 225

PŘEDPLATNÉ DO ZAHRANICÍ MediaCall, s. r. o. / www.predplatnedozahranici.cz, e-mail export@mediaservis.cz, tel. 532 165 165

Státní fond kultury ČR